

Istentisztelet közvetítése a soproni református templomból 2018. április 8-án.

Igehirdető: Vladár Gábor lelkipásztor

Lekció: 2Kor 4,1-10.

Textus: 2Kor 4,7-10.

„Ez a kincsünk cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak. Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak; letipornak, de el nem veszünk; Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testünkben.”

Szeretett Testvéreim! Kedves Rádióhallgatók!

Keresztyén hitünk tanítása szerint a teljes Szentírást Isten igéjének tekintjük. Meg kell azonban vallanom azt a gyengeségemet, hogy vannak a Szentírásban olyan szakaszok, amelyekhez hevesebb szívdobogással közelítek. Emberileg szólva olyanok ezek a bibliai igék, mint egy gyönyörű költemény, amely egész életünkben végigkísér, ritmusa-dallama halálunkig ott zsong a szívünkben. Ezeket a bibliai részeket talán nem is magyarázni kellene, hanem egyszerűen csak leoldott sarúval megközelíteni, és letérdelve áhítattal szemlélni.

Valami ilyesmit érzek az imént hallott levélrészlettel kapcsolatban is. Mintha a Szentlélek Isten Pál apostollal nem csak döntésre hívó üzenetet közvetítene, hanem egyúttal mintha formaművész, esztéta is volna, aki úgy irányítja az apostol szóválasztását, gondolatfűzését, hogy a belső tartalomhoz méltó keretet is ad.

Sűrű szövésszerű, titokzatos, sejtelmesen szép mondatok ezek. Talán nem is értettünk első hallásra minden egyes szót. Mentségünkre hadd tegyem hozzá gyorsan: ez nem is feltétlenül nagy baj. Mert e nélkül is érezzük e súlyos szavak lényegét, melegségét, kisugárzását, a képek és hasonlatok erejét, amelyek szívünket és értelmünket egyaránt megmozgatják.

Felolvasott Igénkben az apostoli szolgálatról, az apostol által hirdetett evangéliumról van szó, még tömörebben: életről és halálról. Azt mondja az apostol, hogy vannak emberek, akik az Isten dicsőségét nem látják, mert őket „*e világ istene elvakította*”. A 21. század embereként nehezen értjük e szavakat. De azonnal értjük a képet, ha például az autózásra gondolunk. Tapasztalatból tudjuk, miként tud elvakítani minket a szembesítő Nap fénye, vagy éjszakai autózáskor a szembejövő autó reflektora. Ez utóbbi esetben az autósokat arra kötelezi a KRESZ, hogy a világítást szükség esetén tompított fényre kapcsoljuk át, mert egyébként súlyos, olykor halálos balesetet is okozhatunk.

Az apostol azt mondja, miként az autó fényszórója alkalmilag elvakíthat, úgy lehetünk egész életünkben elvakítottak, pénztől, dicsőségtől, hatalomvágytól, és bármi mástól. Folytathatnánk a sort tetszés szerint, mi minden okozhat életünkben vakságot, és így halálos balesetet. Ezekről mondja az apostol, hogy: „*e világ istene*”. Bibliafordításunk ugyan kisbetűvel írja itt az „isten” szót, és korunk embere sem érzi már realitásnak a személyes Gonoszt, azt azonban senki nem állíthatja, hogy nincsenek gonosz erők, szándékok és tervek e világban, gonosz struktúrák, akár gonosz társadalmi struktúrák, amelyek rombolnak és pusztulásba vihetnek minket. Nos, Pál apostol erről beszél.

Meg arról, hogy a Gonosz pusztító munkájának határa van, miként a láncra kötött, harapós kutyanak a lánc hossza szab határt. E határt a minket szerető Isten szabta meg. Az ő szívében húzódik, aki nem hagyja az övéit a pusztító erők karmaiba esni. Ahogyan írja is az apostol egy másik levelében: senki és

semmi nem szakíthat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent a mi Urunk, Jézus Krisztusban (Róm 8,38-39). Még elkápráztathat minket alkalmanként e világ istene, még tartanak az utócsatározások, de ott a Golgota hegyén, Nagypénteken, lezajlott a döntő ütközet. Isten szeretete határt szabott a gonoszság erőinek. Jézus Krisztus e világ világossága, a sötétségnek nem lehet fölötte hatalma.

Elgondolkodtató az is, Testvérek, hogy bár az egész Szentírásban itt kapta a Gonosz a legnagyobb méltóságjelző címet – ő „*e világ istene*” -, az apostol mégis csupán egy mellékmondatban említi, mintegy jelezve, hogy nem érdemes rá több időt pazarolni. Ezért mi is inkább beszéljünk arról, amit az apostol pozitívan fogalmaz: Isten Jézus Krisztusban elérhetővé, megközelíthetővé tette számunkra önmagát. Nem kell őt keresgelnünk, ő itt van, velünk van: Krisztus arcán felismerhető.

Pál tehát azt mondja: Mi arra kaptunk lehetőséget, hogy Krisztus „arcán” felismerjük Istent, vagyis Jézus Krisztus életében, halálában, feltámadásában Isten a maga dicsőségében ragyog ránk. A teremtett világ első napjára utal itt az apostol. Isten teremtő szavára, amikor így szólt: „*Legyen világosság!*” A világossággal Istenünk az élet lehetőségét teremtette meg számunkra. Legyen világosság, hogy e világ ne legyen sötétségben. Az új gondolat pedig az - amit Pál a damaszkuszi úton értett meg -, hogy a teremtés hajnalának világossága a mi szívünkbe is beragyoghat, és képesek leszünk arra, hogy Jézus Krisztusban felismerjük Istent és az ő dicsőségét. Saul-Pálnak, ennek a tanult zsidó rabbinak is kellett ez a megvilágosodás, ott, a damaszkuszi úton, hogy felismerje: Jézus Krisztus nem csupán bölcs tanító, nem csupán különleges képességekkel rendelkező csodatevő rabbi, vagy mintaszerű ember, hanem Isten egyszülött Fia. Ezért vallja boldog hitvallással, hogy az az Isten, aki azt mondta „*Sötétségből világosság ragyogjon fel*”, ő „*gyújtott világosságot a szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete a Krisztus arcán*”.

Magunkra fordítva: Mi nemigen gondolunk bele abba, hogy e világ nyugodtan meg volna nélkülünk. Pedig, ha a kozmosz roppant méreteire gondolunk, és benne kicsiny önmagunkra, akár megborzonghatnánk attól a tudattól, hogy mi egyáltalán vagyunk, ma és itt élünk a hétmilliárd ember egyikeként. A legmegrendítőbb mégis az a tudat, hogy a világteremtő Isten személyesen hívott el minket a semmi öléből. Belekiáltotta teremtő igéjét végtelen lehetőségeinek világába, nevünkön szólított minket, és akarta, hogy legyünk.

„*Legyen világosság!*” – „*És lőn világosság!*”! Testvéreim! Ez azt jelenti, hogy a Szentlélek Isten szavára eltűnik a kétely, a félelem, a csüggedés a szívünkben. Megvallom, jó dolog lelkipásztorként látnom, hogy a Szentlélek munkájának hatására miként nyílnak meg a szívek, az életek Isten üzenetének befogadására, és hogyan menekülnek „e világ istenétől”, s fordulnak oda hittel, bizalommal az élő, egy, igaz Istenhez.

„*Legyen világosság!*” – „*És lőn világosság!*”! A Szentlélek Isten szavára eltűnnek az ágyunk szélére már régóta odatelepedett éjszakai árnyak és rémek (a költő szerint: „*Az ágyam alatt hál meg a bánat*”) – bizonyosság és reménység születik bennünk. Ez személyesre fordítva azt jelenti, hogy a teremtés első napjából, Isten világosságából élek, aki mindig új és új formában ajándékozza magát nekem. Minden reggel, minden napfelkeléssel ebből a megújuló kegyelemből élek. Gyászolókra, fájdalmakat hordozó betegeinkre gondolok most, akik hallgatják talán a rádiókészülékeknél istentiszteletünket. Velük együtt vallom/valljuk a szentíró szavát: „*Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul; nagy a te hűséged, Uram!*” (Jsír 3,23). Ő alkotott engem, ő világosítja meg a szívemet, gondolataimat, életemet. Ezért sok szó helyett ez az egyetlen vallomásom: „*Szeretlek téged, Uram!*”

Olyan ismeret ez, amelyet nem lehet a tudomány eszközeivel, iparkodással, vagy meditációval megszerezni. Nem úgy jön létre, hogy sok tudós ember összedugja a fejét és kifundálja, mert csak felismerni lehet. De nem tudjuk szorgalmunkkal sem megszerezni, vagy elmélyült meditációval kiizzadni magunkból. Ezt az ismeretet egyedül Isten adhatja nekünk - ajándéku.

Pál apostol kincsnak mondja ezt az ismeretet, cserépedényekben elhelyezett kincsnak. Hittantáborozásaink alkalmával a gyerekeket el szoktuk vinni a környéken lévő tájházakba is, ahol többek között rácsodálkoznak az öreg, dróttal körbefont, szilvalekváros szilkékre, amelyeket szinte már csak a drót tart össze. Talán még ma is lehet látni faluhelyen itt-ott egy-egy darabot belőlük. Valami ilyen tartóeszköz, és nem egy bank hipermodern széfje képzik meg az apostol szeme előtt, amikor erről a kincsről beszél. De mi lehet ez a kincs? Nem más ez, mint az Isten kegyelméről szóló evangélium, a Jézus Krisztusban nekem ajándékozott hit. Az a boldog reménység, hogy Jézus Krisztusban találkozhatom az élő Istennel, aki hív, int felém, kezét nyújtja, és beszél hozzám.

Szeretett Testvéreim!

Mi egyedül Krisztusért vagyunk reformátusok, evangélikusok, katolikusok, vagy bármely más keresztyén felekezet tagjai, és így a különböző cserépedényekben elhelyezett kincs koronaőrei. Kétezer év óta folyamatosan őrizték és adták tovább őseink ezt a kincset. Az egyik nemzedék az utána következő, másik nemzedéknek. Féltőn, óvatosan, kézzől-kézre adták ezt a törekeny cserépedényt, nehogy megsérüljön. Ránéztek erre a kincstre, kézbe vették, megsimogatták, és a keresztyénség története során, a különböző fénytörésekben, újabb és újabb részleteket fedeztek fel rajta. Így vettük át mi is szüleinktől, és így kell átadnunk az utánunk jövő nemzedéknek. Mert csak így lehetünk mi is részesei ennek a Krisztusban megjelent ős-sugárzásnak, mely minden élet alapfeltétele.

Kincs, törekeny cserépedényekben. Szép és igaz ez a kép. Némelyek viszont azt gondolhatják, hogy a cserépedényt talán még úgy-ahogyan őrizgetjük, mert ez hozzátartozik társadalmi létünkhöz. Cserépedény lehet a megszokott életformánk, a keresztyén hagyományaink, vagy az ünnepeink. De van-e bennük értékes tartalom? Én azt gondolom, hogy igen, van! Nem azért, mert mi olyan hűségesek volnánk, hanem azért, mert olyan hűséges az Isten! Isten Szentlelke megőrzi bennünk ezt a legdrágább kincset, Jézus Krisztust, és az ő ismeretét.

Végül arról beszél az apostol csodálatos irodalmi szépséggel, hogy milyen veszélyek leselkednek ránk, amikor továbbadjuk ezt a kincset. Őt olyan ellentétpárt sorol fel, amelyeket magyar bibliafordításaink, Károli Gáspár óta, nagyon szépen, szójátékosan igyekeznek visszaadni.

Azt mondja Pál először, az apostoli szolgálatára tekintettel: „*Mindenütt szorongatnak minket – de nem szorítanak be*”. Vagy mondhatnánk így is, jó magyarosan: „de nem szorítanak sarokba”. A második ellentétpár is fordítói telitalálat: „*Kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe*”. A harmadik és negyedik ellentétpár pedig így hangzik: „*Üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak*”, „*letipornak, de el nem veszünk*”. És ezt koronázza meg az ötödik ellentétpár: „*Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is látható legyen testünkben*”. Mindezek az ellentétpárok arra szolgálnak, hogy az apostolt ne „rendíthetetlen ólomkatonaként” lássuk, hanem egyedül Isten dicsőségét magasztaljuk, aki megtartja övéit a legnagyobb veszedelmek idején is. Már a korábbi ellentétes fogalmazások is ugyanezt a gondolatot készítették elő: az élet világossága győztesen megjelenik, minden evilági vakítás, demagógia és sötétség ellenében is; - a mennyei kincs pedig törekeny cserépedényekben van. Az evangéliumot mindig ilyen körülmények között kell hirdetnünk, akkor is és ma is.

Bár mindezt gyönyörűen fogalmazza meg Pál, mégsem ez a fő mondanivalója. Hanem az, hogy minden emberi gyengeség és veszélyek közepette is neki egyetlen célja van: az élet szolgálata, a kincs továbbadása. Szervedése nem öncél, nem mazochizmus, hanem „átmeneti” állapot – átmenet a halálból az életbe. Az örök élet felé vezető úton Jézus halálát hordozza a testében, de ez a Krisztussal való szoros életközösség egyúttal az új élet, az örök élet kezdete is. Pál arról beszél tehát, amiről később a jámbor szentgalleni szerzetesek ősi énekükben így énekeltek: *Media vita in morte sumus* = „Életünknek rendiben körülvesz a halál”, amint 218. énekünk szép fordításából ismerjük. De ugyanazzal a levegővétellel boldogan tesz bizonyosságot arról is, hogy Jézus Krisztusban megfordítható ez a gondolat, szentgalleniesen szólva így: *Media morte in VITA sumus* = „halálunknak rendiben” körülvesz minket az élet, a nagybetűvel írt élet, az örök élet.

Ez az az éltető reménység, amely Damaszkusz óta beragyogja az apostol életét. Ennek a látomásnak engedelmességre, ebben a felülről aláomló világosságban járva végzi apostoli munkáját. Ezt a drága kincset akarja továbbadni, mert hiszi, hogy Krisztus feltámadása óta senki emberfia nem engedheti meg magának a reménytelenség luxusát, és nem viselheti a kétségbeesésünket elfedő optimizmus álarcát. Számára a reménység nem az, hogy mindaz a nyomorúság, amit eddig átélt, az most jóra fog fordulni. Nem! A reménység annak a bizonyossága, hogy életének értelme van, függetlenül annak kimenetelétől, mert Isten elfogadta őt, örök élettel ajándékozta meg. Élete vége felé, fogolyként, így tett erről bizonyosságot a római helytartó, Fesztusz és Agrippa zsidó király előtt, tehát az akkori világ két képviselője előtt: „*Ezért a reménységért vádolnak engem a zsidók, Agrippa király*” (ApCsel 26,7b). És Agrippa király felfigyel: Hohó! Itt van egy reménykedő ember! Világunkban ma hiánycikk a reménykedő ember.

Szeretett Testvéreim!

Ez a drágakincs az emberek közé kívánkozik. Ez volt Pál apostol életfeladata és ez ma a mi feladatunk is. Azt mondja Pál, sok oka volna a csüggedésre, az elfáradásra, de nem csügged el. Miért? Ennek két okát, illetve két erőforrását említi. Az egyik erőforrása mennyei. Így vall: „*Mivel Isten irgalmából ilyen szolgálatban állunk, ezért nem csüggedünk el*”(1.v.). A fejezet végén pedig így fogalmaz: „*Mert minden fáradásunk értetek van, ezért nem csüggedünk*” (15-16.v.). Ma is ez a két erőforrása mindannyiunk életének: a minket biznyságtételre hívó Isten irgalmas, megtartó szeretete, és emberi kapcsolataink, a szereteteinkért végzett szolgálatunk a családjunkban, munkahelyünkön, az egyházban, és ebben a magyar hazában.

Szeretett Testvéreim és Kedves Rádióhallgatók!

Azt gondolom, nekünk is erre a két erőforrásra van szükségünk. A reménység Istenével való benső kapcsolatra és a reményt adó társra. Isten a reménység vetőmagjával küldött el minket e világba. Azt kívánom ezért, hogy életünk minden pontján, de különösen válságok idején, legyen egy „értünk reménykedő” emberünk, aki minden élethelyzetünkben, a végsőkig bízik bennünk, és imádkozik értünk. És mi is találjuk meg azt az egy vagy több embert, akiért vállaljuk a reménység szolgálatát. Éld a reményt, és éltetni fogsz másokat! Legfőképpen pedig áldjuk és magasztaljuk a reménység Istenét, aki minket, reménységre éhező gyermekeit nem hagy árván, magunkra, hanem Jézus Krisztusban élő reménységre szül újjá. Ámen.